

# صفحه آنلاین زیبا

سال بیست و دوم شماره ۵۴۰۶  
چهارشنبه ۱۷ تیر ۱۴۰۵  
۲۳ محرم ۱۴۴۸ | 8 JUL 2026  
۸ صفحه | ۲۰۰۰۰ تومان  
esfahanzibaonline.ir

## شهادت‌های حکیم

مراسم اقامه نماز  
بر بیکر مطهر امام مجاهد  
شهید حضرت آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنه‌ای  
و شهدای خانواده ایشان به امامت حکیم انقلابی  
حضرت آیت‌الله جوادی آملی در مسجد مقدس جمکران  
برگزار شد. نمازگزاران بر سخت‌کوشی، پرهیزکاری و  
بأسداری امام شهید از اسلام شهادت دادند

عکس‌ها از Leader.ir



در رثای رهبران جان بخش

راضیه طاهری



پیامبرهای دل سوخته

نجمه گلناری



روز وداع یاران

سیده لیلیا احمدی



# آخرین دیوار

# انتقام؛ سنت شکست‌ناپذیر الهی

بررسی دیدگاه مفسر برجسته قرآن، علامه طباطبایی درباره مفهوم انتقام



### تعدیل نیرو در دولت نداریم



رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور با تأکید بر ادامه جدی اصلاحات ساختاری در دستگاه‌های اجرایی، گفت: هیچ‌گونه تعدیل نیروی انسانی در این

فرآیند صورت نمی‌گیرد. به گزارش خبرنگار مهر، علاءالدین رفیع‌زاده رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور، در حاشیه جشنواره ایده، محصول و فناوری در جمع خبرنگاران با اشاره به تکالیف قانونی در حوزه کوچک‌سازی دولت گفت: بر اساس ماده ۱۰۵ قانون برنامه هفتم توسعه و همچنین سیاست‌های کلی نظام اداری، بازنگری در ساختار کلان دستگاه‌های اجرایی در دستور کار قرار گرفته است. ما مجموع این اسناد بالادستی را در قالب مصوبه‌ای دارای برنامه‌های ضمانت‌دار، در شورای عالی اداری تصویب و ابلاغ کردیم.

رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور افزود: یکی از محورهای اصلی این برنامه، اصلاحات ساختاری در تمام دستگاه‌های اجرایی است. سال گذشته این روند را با جدیت آغاز کردیم؛ به طوری که برنامه اصلاح ساختار وزارت جهاد کشاورزی ابلاغ و در حال اجرا است، سپس وزارت اقتصاد و دارایی و پس از آن وزارت راه و شهرسازی ابلاغ شد. همچنین حذف شوراها و کمیته‌های تصمیم‌گیر کردیم که تعداد آنها نزدیک به ۴۰۰ مورد بود، در دستور کار قرار گرفت و بخش عمده‌ای از آنها حذف شد.

رفیع‌زاده با اشاره به وقعه‌ای کوتاه در جلسات شورای عالی اداری به دلیل شرایط جنگی کشور، ادامه داد: پس از بازگشت به شرایط عادی، جلسات را با قدرت پیگیری کردیم و دو هفته پیش، دویست‌مین جلسه شورای عالی اداری برگزار شد. در این جلسه، اصلاح ساختار سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی نیز به تصویب رسید و به‌زودی ابلاغ خواهد شد.

رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور تصریح کرد: در وزارت اقتصاد، تغییراتی در ستاد و زیرمجموعه‌ها، از جمله ادغام برخی واحدها، پیش‌بینی شده است. هدف ما کاهش ساختاری بین ۱۵ تا ۲۰ درصد در واحدهای اجرایی و حذف تشکیلات موازی و غیرضرور است تا ارائه خدمات به مردم تسهیل شود.

رفیع‌زاده در ادامه گفت: در راستای این اقدام، هیچ نیرویی را تعدیل نمی‌کنیم. من نگفته‌ام که هیچ بخشی را حذف نمی‌کنیم؛ اما در جایی که سه واحد موازی یک کار را انجام می‌دهند آن بخش‌ها را ادغام می‌کنیم و نیروهای اضافی به بخش‌های دیگر منتقل می‌شوند. هدف ما کاهش هزینه، روان‌سازی فرایندها و ارتقای بهره‌وری است. نه اخراج کارکنان.



## عرضه اختصاصی برق پتروشیمی‌ها از مردادماه

معاون برق و انرژی وزارت نیرو با اشاره به برگزاری نشست مشترک با حضور معاون برنامه‌ریزی وزارت صنعت، معدن و تجارت و مدیرعامل بورس انرژی اظهار کرد: در راستای حمایت هدفمند از تولید و پایداری شبکه برق کشور، تصمیمات جدیدی برای نحوه تأمین برق صنایع بزرگ اتخاذ شده است. وی افزود: بر اساس این تصمیم، برق صنایع انرژی‌بر کشور از جمله فولاد، سیمان، فلزات اساسی و سایر صنایع بزرگ، همچنان از طریق تابلوی برق آزاد و سبز بورس انرژی تأمین خواهد شد تا شفافیت،

رقابت‌پذیری و امکان برنامه‌ریزی دقیق برای تولیدکنندگان حفظ شود.

رجعی مشهدی تصریح کرد: برای صنایع پتروشیمی نیز با توجه به ویژگی‌های خاص مصرف و اهمیت استمرار تولید در این بخش، سازوکار عرضه اختصاصی برق از مردادماه اجرایی خواهد شد و بخشی از نیاز این صنایع از طریق واردات برق یا عرضه اختصاصی تأمین می‌شود. وی تأکید کرد: این تصمیم با هدف مدیریت بهینه منابع، افزایش انعطاف‌پذیری شبکه و ایجاد اطمینان خاطر برای فعالان صنعتی اتخاذ شده و نقش مهمی در تأمین برق پایدار

و اقتصادی صنایع کشور در ماه‌های اوج مصرف خواهد داشت.

به گفته معاون برق و انرژی وزارت نیرو، هماهنگی نزدیک میان وزارت نیرو، وزارت صمت و بورس انرژی در این زمینه، گامی مؤثر در جهت هم‌افزایی سیاست‌های انرژی و صنعت و حمایت عملی از تولید ملی به شمار می‌رود.

وی همچنین گفت: در راستای تضمین پایداری شبکه برق در فصل سرما و با هدف آمادگی و کمک به تأمین برق در دوره سرد سال، ظرفیت مخازن ذخیره‌سازی سوخت (گازویل) نیروگاه‌ها در سراسر کشور افزایش می‌یابد.

# فرصتی مغفول مانده برای جهش مد و پوشاک اصفهان

روش‌های کهنه، مانع از توسعه صنعت مد و پوشاک اصفهان می‌شود



مینا

ایزدی

دبیرگروه اقتصاد

تولیدکنندگان پوشاک اصفهان با فرآیندهای سنتی فعالیت می‌کنند. تا زمانی که برندهای ایرانی ساختار مدیریتی خود را از روش‌های سنتی حیره‌ای به سیستم‌های داده‌محور مدرن تغییر ندهند، تمایل به استفاده از فرآیندهای واقعی در صنعت پوشاک ایران محدود خواهد ماند. تولیدکنندگان همچنان به شعب مالکیتی برای حفظ پرستیژ و کنترل و نمایندگی‌های سنتی برای توزیع سریع کالا بسند خواهند کرد.

در دنیای پرشتاب مد و پوشاک، جایی که سلیقه‌ها به سرعت تغییر می‌کنند، شبکه و مقیاس حرف اول را می‌زنند. در این میان، مدل کسب‌وکار فرآیندهای سنتی به عنوان یک روش توسعه، بلکه به عنوان یک استراتژی هوشمندانه برای بقا و پیشتازی در بازار مطرح شده است.

در این مدل، صاحب برند (فرانچایزر)، دانش فنی و اعتبار نام تجاری را به اشتراک می‌گذارد و سرمایه‌گذار محلی (فرانچایزی) سرمایه و شناخت از بازار محلی را به میان می‌آورد. این یک پیوند برد-برداست. با این حال، اصفهانی‌ها استقبال از فرانچایز در صنعت مد و پوشاک نکرده‌اند.

### تولیدکنندگان با فرانچایز آشنا نیستند

دبیر کمیسیون بازرگانی، خدمات و ارتباطات اتاق بازرگانی اصفهان به اصفهان زیبا گفت: حدود ۶ هزار تولیدکننده پوشاک در اصفهان فعالیت دارند ولی ما سهم زیر ۲ درصدی تولید کشور را در اختیار داریم. فرایند پوشاک مانند یک منظومه است که ۲۰ سیاره دارد ولی در کمال تأسف فقط روی کارخانه‌های تولید پوشاک که تنها یکی از این سیاره‌هاست مانور می‌دهند.

سید آرش امامی بیان کرد: فرانچایز یک علم است ولی تولیدکنندگان پوشاک اصفهان با این میحت آشنایی ندارند. با وجود فعالیت ۶ هزار تولیدکننده پوشاک در اصفهان می‌توان از این علم استفاده کرد تا این صنعت رشد پیدا کند ولی تولیدکنندگان به این سمت نمی‌روند.

### پوشاک‌های اصفهان، سنتی فعالیت می‌کنند

امامی خاطر نشان کرد: تولیدکنندگان پوشاک اصفهان به صورت سنتی فعالیت دارند و با این مفاهیم بیگانه‌اند همان‌طور که با علم برندینگ نیز در صنعت پوشاک آشنایی ندارند ولی استفاده از فرانچایز در پایتخت با استقبال مناسبی مواجه شده است.

### فرانچایزی می‌تواند صنعت پوشاک را متحول کند

صنعت پوشاک سال‌هاست میان دو وضعیت متناقض گرفتار مانده است: از یک سو، ظرفیت بالای تولید، نیروی انسانی ماهر، بازار مصرف گسترده و ذائقه متنوع جامعه؛ و از سوی دیگر، ضعف در توسعه برند، پراکندگی شبکه فروش و ناتوانی در گسترش منسجم بازار. در چنین شرایطی، «فرانچایز» می‌تواند یکی از مهم‌ترین ابزارهای تحول در این صنعت باشد؛ ابزاری که در بسیاری از کشورهای جهان، مسیر رشد برندهای پوشاک را هموار کرده، اما در ایران هنوز آن‌گونه که باید جدی گرفته نشده است.

### فرانچایز ریسک سقوط را کاهش می‌دهد

برای یک سرمایه‌گذار، ورود به دنیای فرانچایز پوشاک، میان‌بری است برای دوری

از شکست‌های احتمالی برندسازی از صفر. وقتی شما تحت نام یک برند شناخته‌شده فعالیت می‌کنید، در واقع دارید از اعتبار آماده استفاده می‌کنید. مشتری شما را از قبل می‌شناسد. کیفیت کالای شما را تضمین شده فرض می‌کند و مهم‌تر از همه، سیستم‌های لجستیکی و بازاریابی تست شده‌ای در اختیار دارید.

بسیاری از برندهای ایرانی (مانند چرم مشهد، سالیان، نوین چرم، هاگوپیان یا پانی‌مد) شعب متعددی دارند، اما ساختار این شعب معمولاً به صورت شعب مالکیتی مستقیم یا عاوملیت فروش و نمایندگی سنتی است، نه فرانچایز استاندارد.

صنعت مد به شدت به سمت فرانچایزهای هوشمند در حال حرکت است. امروزه، سیستم‌های داده‌محور به برندها اجازه می‌دهند که رفتار مشتری در یک شعبه کوچک در شهری دورافتاده را تحلیل کنند و بر اساس آن، کالکشن‌های بعدی را شخصی‌سازی کنند. مرز بین خرید آنلاین و تجربه فروشگاه‌های فرانچایزی در حال محو شدن است؛ جایی که فروشگاه‌ها به یک نمایشگاه فیزیکی تبدیل می‌شود که در آن موجودی کالا با هوش مصنوعی کنترل می‌شود.

فرانچایز در صنعت مد تنها یک قرارداد تجاری نیست؛ بلکه یک «فرهنگ هم‌افزایی» است. برای آن‌هایی که به دنبال ورود به بازار پوشاک هستند، این مدل دریچه‌ای است که ریسک سقوط را به حداقل می‌رساند. با این حال، شرط اصلی موفقیت در این بازی، انضباط است. در دنیای فرانچایز، تفاوت میان یک فروشگاه پرسود و یک واحد زیان‌ده، در دقت عمل به دفترچه راهنمای برند نهفته است.

در نهایت، صنعت مد آینده، متعلق به برندهایی است که بهتر از بقیه می‌توانند استانداردهای جهانی خود را با نبض محلی مشتریان‌شان در نقاط مختلف جهان هماهنگ کنند؛ و این همان کاری است که فرانچایز به بهترین شکل ممکن انجام می‌دهد.



### صنعت پوشاک ایران سال‌هاست میان دو وضعیت متناقض گرفتار مانده است: از یک سو، ظرفیت بالای تولید، نیروی انسانی ماهر، بازار مصرف گسترده و ذائقه متنوع جامعه؛ و از سوی دیگر، ضعف در توسعه برند، پراکندگی شبکه فروش و ناتوانی در گسترش منسجم بازار



### تورم ۱۱۱ درصدی قیمت لوازم خانگی در یک سال



تورم لوازم خانگی در خردادماه از میانگین کشور پیشی گرفت؛ تورم ماهانه این گروه ۹.۷ درصد، نقطه‌به‌نقطه ۱۱۱.۱ درصد و سالانه ۶۶.۴ درصد ثبت شد و فشار بر قدرت خرید خانوارها افزایش یافت.

به گزارش خبرنگار مهر، تورم لوازم خانگی در خردادماه با ثبت نرخ‌هایی بالاتر از میانگین کل کشور، بار دیگر از فشار مضاعف بر بازار کالاهای بادوام و سبد هزینه خانوارها حکایت دارد.

بررسی داده‌های تورمی نشان می‌دهد که قیمت لوازم خانگی نه تنها در کوتاه‌مدت، بلکه در مقیاس سالانه نیز با شتابی بیشتر از متوسط تورم کشور افزایش یافته است.

بر اساس آمار منتشرشده، تورم ماهانه کل کشور در خردادماه به ۵.۹ درصد رسیده، در حالی که تورم ماهانه لوازم خانگی ۹.۷ درصد ثبت شده است. این اختلاف ۳.۸ واحد درصدی نشان می‌دهد که قیمت انواع لوازم خانگی در یک ماه گذشته با سرعتی به مراتب بیشتر از میانگین قیمت کالاها و خدمات افزایش یافته است.

در شاخص نقطه به نقطه نیز وضعیت مشابهی مشاهده می‌شود. تورم نقطه به نقطه کل کشور ۸۸.۶ درصد اعلام شده، اما این شاخص برای لوازم خانگی به ۱۱۱.۱ درصد رسیده است. به بیان دیگر، خانوارها برای خرید لوازم خانگی نسبت به خرداد سال گذشته به طور متوسط بیش از دو برابر هزینه پرداخت می‌کنند؛ رقمی که از رشد شدید قیمت این گروه کالایی در مقایسه با سایر کالاها و خدمات حکایت دارد.

در شاخص تورم سالانه نیز اگرچه فاصله میان دو نرخ کم است، اما همچنان تورم لوازم خانگی از میانگین کشور بالاتر قرار دارد. تورم سالانه کل کشور ۶۲ درصد و تورم سالانه لوازم خانگی ۶۶.۴ درصد ثبت شده است. این موضوع نشان می‌دهد که روند افزایش قیمت در این بازار طی دوازده ماه گذشته نیز از میانگین اقتصاد کشور فراتر بوده است.

افزایش قیمت لوازم خانگی از چند جهت بر اقتصاد خانوارها اثرگذار است. این کالاها به دلیل قیمت بالا، جزو خریدهای سرمایه‌ای خانوار محسوب می‌شوند و رشد سریع قیمت‌ها موجب می‌شود بسیاری از خانواده‌ها خرید یا تعویض وسایل ضروری خود را به تعویق بیندازند. در نتیجه، تقاضای مصرفی کاهش یافته و بازار بیش از گذشته به سمت خریدهای اقساطی یا تمهید و استفاده طولانی‌تر از کالاهای موجود حرکت می‌کند.

از سوی دیگر، رشد هزینه تولید، افزایش قیمت مواد اولیه، نوسانات نرخ ارز و بالاترین هزینه‌های حمل‌ونقل از جمله عواملی هستند که معمولاً بر قیمت تمام‌شده لوازم خانگی اثر می‌گذارد و می‌توانند به استمرار روند افزایشی قیمت‌ها دامن بزنند.

مجموع این آمارها نشان می‌دهد بازار لوازم خانگی همچنان یکی از بخش‌هایی است که فشار تورمی در آن بیش از میانگین اقتصاد احساس می‌شود. تداوم این روند می‌تواند قدرت خرید خانوارها را بیش از پیش کاهش داده و دسترسی بخش قابل توجهی از مصرف‌کنندگان به کالاهای بادوام را محدود کند؛ موضوعی که علاوه بر بازار مصرف، بر روند تولید و فروش این صنعت نیز اثرگذار خواهد بود.





**سعید ابراهیمی**  
معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهردار اصفهان

## رهنمودهای رهبر شهید انقلاب باید به سیاست های عملیاتی مدیریت شهری تبدیل شود

معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهردار اصفهان با تأکید بر اینکه رهنمودهای رهبر شهید انقلاب در حوزه برنامه ریزی، مردم محوری، عدالت و بهره گیری از ظرفیت نخبگان، چهارچوبی برای حکمرانی کارآمد شهری است، گفت: تبدیل این اصول به سیاست های اجرایی، مسیر تحول مدیریت شهری را هموار می کند. سعید ابراهیمی با اشاره به اینکه رهبر شهید انقلاب همواره بر برنامه ریزی بلندمدت، مردم محوری، عدالت و استفاده از ظرفیت نخبگان تأکید داشتند و این رهنمودها می تواند در نظام برنامه ریزی و حکمرانی شهری اصفهان به سیاست های عملیاتی تبدیل شود، اظهار کرد: این رهنمودها در واقع چهارچوب حکمرانی کارآمد برای مدیریت در سطوح ملی و محلی ارائه می دهد و اگر به دستور ترجمه و اجرا شود، می تواند نظام برنامه ریزی را متحول کند. او افزود: در گام نخست، برنامه ریزی بلندمدت باید از سطح اسناد صوری خارج و به نظام تصمیم سازی پیوسته و آینده نگر تبدیل شود؛ به گونه ای که پروژه های شهری بر اساس سناریوهای توسعه و نیازهای واقعی شهر طراحی شود. معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهردار اصفهان تأکید کرد: در محور دوم، تأکید بر



**محمد مهدی کریمی**  
مدیر منطقه ۱۴ شهرداری اصفهان

## ایمن سازی بزرگراه شهید اردستانی اصفهان با یک میلیارد تومان اعتبار

مدیر منطقه ۱۴ شهرداری اصفهان از پایان عملیات ایمن سازی باند های تدررو و کندروی بزرگراه شهید اردستانی با اجرای گاردریل های استاندارد خبر داد و گفت: این پروژه با اعتبار بیش از یک میلیارد تومان و با هدف کاهش تصادف ها، افزایش ایمنی تردد و حفاظت از جان و مال شهروندان به بهره برداری رسید. محمد مهدی کریمی اظهار کرد: ارتقای ایمنی معابر و بزرگراه های شهری یکی از مهم ترین اولویت های مدیریت شهری است.

همکاری با دانشگاه ها و مراکز علمی استفاده شود. او افزود: در مجموع، هدف این است که شهرداری از یک ساختار فقط خدماتی، به نهاد یادگیرنده، نوآور و امیدآفرین تبدیل شود و استفاده از ظرفیت شرکت های فناور و دانش بنیان، تهیه نقشه راه فناوری در حوزه های مختلف مدیریت شهری، خرید فناوری های بومی مورد نیاز و بستن قراردادهای با علم و فناوری با شهرک علمی و تحقیقاتی این رابطه است. معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهردار اصفهان تأکید کرد: اگر بخواهیم در یک جمله مهم ترین میراث مدیریتی رهبر انقلاب را برای مدیران شهری بیان کنیم، مهم ترین میراث مدیریتی ایشان عبارت از «باور به توانمندی درونی کشور و تبدیل آن به حکمرانی مردم پایه، عدالت محور و مسئله محور» است. ابراهیمی گفت: این نگاه در سه سطح قابل تحقق بوده و در تصمیم گیری ها، به معنای عبور از مدیریت روزمره و حرکت به سمت مدیریت مسئله محور و آینده نگر است؛ به گونه ای که تصمیم ها بر اساس تحلیل داده، نیاز واقعی شهر و استفاده از ظرفیت نخبگان گرفته می شود. او ادامه داد: در بودجه ریزی، این رویکرد به معنای حرکت از توزیع صرف منابع به سمت بودجه ریزی عدالت محور و اثربخش است؛ یعنی اولویت با پروژه هایی باید باشد که بیشترین اثر را بر کاهش نابرابری و ارتقای کیفیت زندگی دارند و در برنامه های توسعه شهری این نگاه به معنای پیوند دادن توسعه با سرمایه انسانی جوان و نوآور است؛ به طوری که شهر به بستری برای حضور شرکت های دانش بنیان، ایده های نو و مشارکت نخبگان تبدیل شود. این میراث مدیریتی در عمل یعنی تبدیل شهرداری به نهادی که هم زمان عدالت، عقلانیت، کارآمدی و امید اجتماعی را کنار هم محقق می کند.

تصادف ها، امداد رسانی و خسارات مالی را نیز کاهش دهد.

او خاطرنشان کرد: توسعه و به روز رسانی تجهیزات ایمنی معابر شهری، به ویژه در بزرگراه ها و مسیرهای پرتردد، از برنامه های مستمر منطقه ۱۴ شهرداری اصفهان است و این پروژه نیز در راستای تحقق رویکرد مدیریت شهری برای ایجاد شهری ایمن، استاندارد و انسان محور اجرا شده است. مدیر منطقه ۱۴ شهرداری اصفهان گفت: شهرداری با اجرای پروژه های عمرانی و ترافیکی به دنبال افزایش سطح ایمنی، کاهش نقاط حادثه خیز و فراهم کردن شرایط مناسب برای تردد ایمن شهروندان است و این مسیر نیز پس از اجرای گاردریل های استاندارد، از ضریب ایمنی بالاتری برای استفاده کنندگان برخوردار خواهد بود.

کریمی تأکید کرد: مدیریت شهری با ادامه اجرای پروژه های مشابه در سایر معابر و بزرگراه های منطقه، تلاش می کند ضمن ارتقای کیفیت زیرساخت های شهری، زمینه کاهش حوادث رانندگی و افزایش رضایتمندی شهروندان را فراهم کند.



## دستگاه های نوبت دهی در بازارهای کوثر اصفهان راه اندازی شد

دهم خرداد سال تجوه توزیع کالا و تشکیل صف های طولانی در بازارهای روز کوثر موضوع تذکر مصطفی نباتی نژاد، رئیس مرکز پژوهش های شورای اسلامی شهر اصفهان در صحن علنی شورا بود که در ادامه، ضرورت اصلاح شیوه ارائه خدمات با تکیه بر حفظ کرامت شهروندان، بهره گیری از فناوری های نوین و سامان دهی فرایند توزیع کالا نیز مورد تأکید قرار گرفت. در آن جلسه، نباتی نژاد با اشاره به اینکه شکل گیری صف های طولانی، علاوه بر ایجاد نارضایتی شهروندان، می تواند آثار روانی و اجتماعی نامطلوبی به همراه داشته باشد، استفاده از سامانه های هوشمند نوبت دهی، رزرو و خرید غیرحضوری را به عنوان راهکاری برای مدیریت بهتر خدمات و حذف صف های فیزیکی پیشنهاد کرد. اکنون و پس از گذشت حدود یک ماه از آن تذکر، سازمان سامان دهی مشاغل شهری و فراورده های کشاورزی شهرداری اصفهان به نصب و راه اندازی دستگاه های نوبت دهی در بازارهای روز کوثر شماره ۲، ۲، ۲، ۲ و ۱۱، ۱۲ اقدام کرده است. انتظار می رود با توسعه این زیرساخت در سایر بازارهای روز کوثر نیز، شاهد کاهش صف های طولانی و ارتقای کیفیت خدمت رسانی به شهروندان باشیم.



**جمشید جمشیدیان**  
سرپرست سازمان حمل و نقل مسافر شهرداری اصفهان

## توسعه حمل و نقل عمومی محور تصمیم های جدید شورای ترافیک اصفهان

سرپرست سازمان حمل و نقل مسافر شهرداری اصفهان گفت: توسعه حمل و نقل عمومی، افزایش بهره وری ناوگان، ارتقای کیفیت خدمات و روان سازی ترافیک، محور اصلی تصمیم ها و برنامه های جدید مدیریت شهری برای بهبود سفرهای درون شهری شهروندان است. جمشید جمشیدیان با اشاره به برگزاری نشست شورای ترافیک شهر اصفهان با حضور شهردار، رئیس پلیس راهور استان و مدیران ارشد شهری اظهار کرد: در این نشست، سازمان مدیریت حمل و نقل مسافر شهرداری اصفهان به عنوان محور اجرایی مدیریت ترافیک، برنامه ها و اقدام های عملیاتی خود را در حوزه بهینه سازی ناوگان، ارتقای کیفیت خدمات و توسعه حمل و نقل عمومی ارائه کرد. او افزود: در این نشست، راهکارهای اجرایی برای افزایش بهره وری ناوگان حمل و نقل عمومی، ارتقای سطح خدمات رسانی به شهروندان و توسعه زیرساخت های حمل و نقل عمومی بررسی و بر نقش این سازمان در مدیریت سفرهای روزانه شهروندان تأکید شد. جمشیدیان تأکید کرد: حمل و نقل مسافر، بازوی میدانی مدیریت شهری در سامان دهی سفرهای روزانه شهروندان است و تصمیم های گرفته شده در شورای ترافیک، زمینه پررنگ تر شدن این نقش و اجرای هدفمندتر برنامه های توسعه ای را فراهم خواهد کرد. حرکت به سوی روان سازی ترافیک شهری، تقویت ناوگان حمل و نقل عمومی، گسترش خدمات رسانی و ارتقای کیفیت سفرهای درون شهری از مهم ترین اهداف و رویکردهای این نشست بود.



## استقرار نیروهای آتش نشانی اصفهان در مسیر مراسم تشییع رهبر شهید در قم

هم زمان با برگزاری مراسم تشییع پیکر رهبر شهید، خودروهای نیروهای عملیاتی سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اصفهان با هدف تأمین ایمنی، پیشگیری از حوادث احتمالی و ارائه خدمات امدادی، در مسیرهای تعیین شده این مراسم در شهر قم مستقر شدند. این استقرار را رسانی هماهنگی های انجام شده میان دستگاه های خدمات رسان و با هدف تأمین ایمنی زائران، پیشگیری از بروز حوادث احتمالی و افزایش آمادگی برای واکنش سریع در شرایط اضطراری انجام شده است. نیروهای عملیاتی آتش نشانی اصفهان با تجهیزات کامل و خود روه های امدادی در نقاط پیش بینی شده مستقر شده اند و تا پایان برگزاری مراسم در آماده باش کامل قرار دارند.



**فرهاد گل**  
مدیرعامل شرکت مهندسی نیک اندیش شهرداری اصفهان

## ثبت بیش از ۵۰۳ هزار تردد در پارکینگ های عمومی اصفهان طی خرداد ۱۴۰۵

مدیرعامل شرکت مهندسی نیک اندیش شهرداری اصفهان از ثبت بیش از ۵۰۳ هزار تردد در ۳۲ پارکینگ عمومی این کلان شهر طی خرداد ۱۴۰۵ خبر داد و گفت: میانگین تردد روزانه خودروها به بیش از ۱۶ هزار مورد رسیده است و پارکینگ حکیم، طالقانی و کرمانی در صدر پرترددترین پارکینگ های شهر قرار دارند. فرهاد گلی با اشاره به جزئیات آماری استخراج شده از سامانه های هوشمند نظارتی و با بیان اینکه حجم سفرهای درون شهری اصفهان جهش چشمگیری داشته است، اظهار کرد: گزارش ماهانه تردد پارکینگ های عمومی شهرداری اصفهان در خرداد ۱۴۰۵ نشان دهنده ثبت آمار کل ۵۰۳ هزار و ۳۵۷ تردد در سطح شبکه است.

او با تبیین دقیق میانگین مراجعه های روزانه شهروندان به فضاهای پارک خودرو با تشریح آمار کلی سازه های فعال تحت پوشش افزود: میانگین تردد روزانه در این پایه زمانی ۱۶ هزار و ۳۴۱ تردد در روز بوده است که این حجم جابه جایی و توقف در سطح ۳۲ پارکینگ فعال کلان شهر اصفهان مدیریت و میزبانی شد.

مدیرعامل شرکت مهندسی نیک اندیش شهرداری اصفهان با تأکید بر صدرنشینی آمار مراجعه ها در بخش های پرتردد معابر و با اعلام توزیع ترافیکی پنج پارکینگ برتر کلان شهر تأکید کرد: بیشترین میزان تردد ماهانه متعلق به پارکینگ حکیم با ثبت ۶۶ هزار و ۱۶۶ تردد بود و پس از آن پارکینگ طالقانی با ۵۱ هزار و ۶۲۲ تردد در

رتبه دوم قرارگرفت. گلی با اشاره به آمار به دست آمده از سایر توقفگاه های بزرگ بخش مرکزی شهر که نقش مهمی در کنترل بار ترافیکی دارند، گفت: پارکینگ کرمانی با ۴۶ هزار و ۸۸۲ تردد، پارکینگ هشت بهشت با ۲۴ هزار و ۶۲۷ تردد و پارکینگ باغ گلدهشت با ۲۴ هزار و ۵۱۳ تردد به ترتیب در رده های بعدی بیشترین حجم مراجعه های شهری ایستاده اند.

او با تشریح دقیق سهم تردد در طول شبانه روز و تعیین اوج زمان بندی مراجعه های شهروندان بر اساس نمودارهای پایش هوشمند ادامه داد: سهم تردد صبحگاهی از ساعت ۱۰:۰۰ الی ۱۲:۰۰ حدود ۳۳ درصد، سهم تردد عصرگاهی از ساعت ۱۶:۰۰ الی ۱۸:۰۰ حدود ۳۳ درصد و سهم شبانه از ساعت ۲۰:۰۰ تا ۲۱:۰۰ معادل ۲۴ درصد برآورد می شود.

مدیرعامل شرکت مهندسی نیک اندیش شهرداری اصفهان با قرائت لیست و ردیف های آماری ثبت شده در بخش میانی جدول عملکردی پارکینگ های عمومی سطح شهر اصفهان گفت: در این مدت پارکینگ های نیکبخت ۲۲ هزار و ۷۲۹ تردد، جهان نما ۲۰ هزار و ۶۲۳ تردد، زیرسطحی توحید ۲۰ هزار و ۵۶۴ تردد، سیم شبانه ۱۹ هزار و ۵۹۲ تردد، هفتم محرم ۱۹ هزار و ۵۲۴ تردد و خراسانی ۱۸ هزار و ۵۶۵ تردد داشته است. او با بیان اینکه جابه جایی ها و پذیرش خودرو در سازه های طبقاتی و حاشیه ای شهر نیز با انضباط کامل رصد شده است، افزود: پارکینگ های طبقاتی جلفا ۱۸ هزار و ۱۵۸ تردد، طبقاتی توحید ۱۴ هزار و ۹۷۱ تردد، متروپل ۱۳ هزار و ۲۱۹ تردد و صفه شمالی ۱۲ هزار و ۷۷۷ تردد را به ثبت رساندند.

مدیرعامل شرکت مهندسی نیک اندیش شهرداری اصفهان با اشاره به ترکیب مشارکت کنندگان اظهار کرد: ۶۵ درصد شرکت کنندگان این نمایشگاه را واحدهای تولیدی و ۳۵ درصد را فعالان حوزه توزیع و خدمات تشکیل می دهند که این موضوع بیانگر حضور مؤثر زنجیره کامل صنعت میلمان در این رویداد تخصصی است.

طحانیان در ادامه گفت: از ویژگی های چشمگیر سیزدهمین دوره نمایشگاه، حضور برندهای جدید و افزایش تنوع محصولات نسبت به دوره گذشته است. این موضوع علاوه بر ایجاد فضای رقابتی بیشتر، فرصت مناسبی برای آشنایی فعالان بازار و مصرف کنندگان با تازه ترین تولیدات و روندهای صنعت میلمان کشور فراهم می کند.

مدیرعامل شرکت نمایشگاه های بین المللی اصفهان افزود: رویکرد صادراتی این نمایشگاه، یکی از مهم ترین نقاط تمایز آن به شمار می رود و تلاش شده است با گردهم آوردن تولید کنندگان توانمند کشور، زمینه معرفی ظرفیت های صنعت میلمان ایران در بازارهای منطقه ای و بین المللی بیوش ازبیش فراهم شود. او با بیان خاطرنشان کرد: ساعات بازدید از این نمایشگاه همه روزه از ساعت ۱۶ تا ۲۲ است. سیزدهمین نمایشگاه تخصصی میلمان با رویکرد صادراتی فرصتی مناسب برای توسعه همکاری های تجاری، معرفی ظرفیت های تولیدی کشور و ایجاد ارتباط مستقیم میان تولید کنندگان، خریداران و فعالان این صنعت است و علاقه مندان می توانند از ۱۶ تا ۲۲ تیر با حضور در محل نمایشگاه بین المللی اصفهان از این رویداد بازدید کنند.



**احمدرضا طحانیان**  
مدیرعامل شرکت نمایشگاه های بین المللی اصفهان

## سیزدهمین نمایشگاه تخصصی میلمان با رویکرد صادراتی در اصفهان برگزار می شود

مدیرعامل شرکت نمایشگاه های بین المللی اصفهان از برگزاری سیزدهمین نمایشگاه تخصصی میلمان با رویکرد صادراتی در محل نمایشگاه بین المللی اصفهان خبر داد و گفت: این رویداد صنعت میلمان کشور برگزار می شود. احمدرضا طحانیان اظهار کرد: سیزدهمین نمایشگاه تخصصی میلمان با رویکرد صادراتی، یکی از مهم ترین رویدادهای تخصصی این صنعت در کشور به شمار می رود که با هدف معرفی توانمندی های تولید کنندگان داخلی، توسعه ارتباطات تجاری و حمایت از بازاریابی صادراتی برگزار می شود.

او افزود: این نمایشگاه در فضایی به وسعت ۱۵ هزار مترمربع برگزار می شود و میزبان مشارکت کنندگانی از استان های تهران، اصفهان، آذربایجان شرقی، البرز، کرمانشاه، فارس و خراسان رضوی است. حضور گسترده فعالان این صنعت از سراسر کشور، جایگاه ملی این رویداد را بیش از پیش نمایان می کند.

مدیرعامل شرکت نمایشگاه های بین المللی اصفهان ادامه داد: بر اساس آمار مشارکت کنندگان، ۹۰ درصد شرکت ها از خارج استان اصفهان و ۱۰ درصد از داخل استان در این نمایشگاه حضور دارند که نشان دهنده استقبال گسترده فعالان صنعت میلمان از این رویداد تخصصی است.

طحانیان با اشاره به گروه های کلانی حاضر در نمایشگاه تصریح کرد: انواع میلمان راحتی، اسپرت، سنتی و استیل، سرویس خواب، میز ناهارخوری، کالی خواب و تشک و همچنین میلمان صادراتی از جمله محصولات و خدماتی هستند که در این دوره در معرض دید بازدید کنندگان قرار می گیرند. او خاطرنشان کرد: در این دوره برندهای شاخصی از سراسر کشور حضور دارند. از جمله برندهای مطرح استان اصفهان می توان به لیدوما، آکاژو، مستر دیزاین، مبل عظیمی، قصر رؤیایی، ژورنال و ژویان اشاره کرد؛ همچنین برندهای شناخته شده ای همچون میلبران، تی رست، چوبینه، آترین چوب، یاپراک، پارس، آیلار، شهر چوب و هادویو آکسنت محصولات و دستاوردهای خود را در این نمایشگاه ارائه می دهند.

مدیرعامل شرکت نمایشگاه های بین المللی اصفهان با اشاره به ترکیب مشارکت کنندگان اظهار کرد: ۶۵ درصد شرکت کنندگان این نمایشگاه را واحدهای تولیدی و ۳۵ درصد را فعالان حوزه توزیع و خدمات تشکیل می دهند که این موضوع بیانگر حضور مؤثر زنجیره کامل صنعت میلمان در این رویداد تخصصی است.

طحانیان در ادامه گفت: از ویژگی های چشمگیر سیزدهمین دوره نمایشگاه، حضور برندهای جدید و افزایش تنوع محصولات نسبت به دوره گذشته است. این موضوع علاوه بر ایجاد فضای رقابتی بیشتر، فرصت مناسبی برای آشنایی فعالان بازار و مصرف کنندگان با تازه ترین تولیدات و روندهای صنعت میلمان کشور فراهم می کند.

مدیرعامل شرکت نمایشگاه های بین المللی اصفهان افزود: رویکرد صادراتی این نمایشگاه، یکی از مهم ترین نقاط تمایز آن به شمار می رود و تلاش شده است با گردهم آوردن تولید کنندگان توانمند کشور، زمینه معرفی ظرفیت های صنعت میلمان ایران در بازارهای منطقه ای و بین المللی بیوش ازبیش فراهم شود. او با بیان خاطرنشان کرد: ساعات بازدید از این نمایشگاه همه روزه از ساعت ۱۶ تا ۲۲ است. سیزدهمین نمایشگاه تخصصی میلمان با رویکرد صادراتی فرصتی مناسب برای توسعه همکاری های تجاری، معرفی ظرفیت های تولیدی کشور و ایجاد ارتباط مستقیم میان تولید کنندگان، خریداران و فعالان این صنعت است و علاقه مندان می توانند از ۱۶ تا ۲۲ تیر با حضور در محل نمایشگاه بین المللی اصفهان از این رویداد بازدید کنند.



# انتقام؛ سنت شکست‌ناپذیر الهی

## بررسی دیدگاه مفسر برجسته قرآن علامه طباطبایی درباره مفهوم انتقام


 الهه‌سادات  
بدیع‌زادگان

دبیر صفحه اندیشه

«انتقام» از آن دسته موضوع‌هایی است که به سبب دامنه گسترده موضوع‌های پیرامونی، همواره کانون توجه اندیشمندان بوده. اقسام گوناگون انتقام، آثار و عوامل آن، همچنین بازدارندگی و لزوم یا عدم لزوم آن، همگی از ابعادی هستند که این مفهوم را به یکی از محوری‌ترین مباحث قرآنی و کلامی تبدیل کرده‌اند. بررسی دقیق این موضوع، درگرو شناخت لایه‌های مختلف آن است که در آیات قرآن به روشنی به آن‌ها اشاره شده. در ۱۶ آیه از قرآن کریم، ۱۷ بار ریشه «ن ق م» به کار رفته و در ۱۳ مورد از آن‌ها، یعنی آیات آل عمران (۴)، مائده (۵۹)، اعراف (۱۳۶ و ۱۳۶)، ابراهیم (۷۹)، حجر (۴۷)، سجده (۲۲)، زمر (۳۷) و زخرف (۴۵، ۴۱)، خدای متعال یا به عنوان «انتقام‌گیرنده» معرفی شده یا صفت «ذوالانتقام» به او نسبت داده شده است. این بسامد چشمگیر، خود نشان از جایگاه والای این موضوع در نظام فکری قرآن دارد. نوشتار پیش رو بر آن است تا دیدگاه مفسر برجسته قرآن کریم، علامه طباطبایی را درباره مفهوم انتقام در قرآن استخراج کند.

### دیدگاه علامه طباطبایی درباره انتقام

علامه طباطبایی در تفسیر گران سنگ المیزان، موضوع انتقام را با نگاهی جامع و همه‌جانبه مورد بررسی قرار داده و ابعاد گوناگون آن را به روشنی تبیین کرده است. ایشان انتقام را به معنای مجازات و تنبیه سخت مولایی می‌داند که وقتی بنده‌ای نافرمانی کرده و از فرمان خداوند سرپیچی نموده، او را عذاب می‌کند. چنین انتقامی درباره خدای سبحان صادق است؛ اما باید توجه داشت که انتقام‌گیری خداوند با انتقام‌گیری انسان‌ها از یکدیگر قابل قیاس نیست؛ زیرا خدای تبارک و تعالی در انتقام گرفتن نه منفعت می‌بیند و نه ضرر؛ نه ضعیف و ناتوان است و نه نیازمند و هیچ موجودی نمی‌تواند از او انتقام بگیرد؛ از این رو، انتقام گرفتن او از مجرمان و کفار، برای تشفی قلب و آسیب و ضرر رساندن نیست؛ بلکه جنبه هدایت و نتیجه عمل فرد و جامعه است که گریبان‌شان را می‌گیرد؛ اما در انسان‌ها، انتقام از ستم‌پیشگان و متجاوزان به حقوق افراد، اجتماع، دین و فرهنگ که موجب خسارت و آسیب به دیگران می‌شوند، امری طبیعی است تا خسارت و آسیب جبران شود و به طور طبیعی تشفی قلوب را هم در پی خواهد داشت؛ بدون اینکه هدف انتقام باشد. البته اگر مؤمن بر اساس دستور شرع مقدس از خود دفاع کرده و حدودمیز انتقام گرفتن را مراعات کند، انتقام گرفتن کاری درست و شایسته و در مواردی، واجب و لازم خواهد بود. ایشان در این باره می‌فرماید: «انتقام، بنا بر آنچه گفته شده، مجازات بدکار است؛ به خاطر بدی‌ای که انجام داده و برای تشفی قلب نیست».

### فرا‌تر از معنای لغوی و اصطلاحی

واژه «انتقام» در لغت به معنای خون‌خواهی، قصاص و عقاب کردن است؛ در زبان عربی نیز انتقام به معنای مجازات شخص است؛ بر اساس آنچه انجام داده. برخی از لغت‌شناسان، انتقام را «رفتار متقابل عمدی و تلافی‌جویانه در پاسخ به عمل نامطلوب شخص دیگری» دانسته‌اند. اما باید توجه داشت که این معنای لغوی، هرچند برای درک اولیه مفید است، در دیدگاه علامه طباطبایی، انتقام در نظام الهی معنایی فراتر و عمیق‌تر داشته که با مفاهیم لغوی صرف تفاوت اساسی دارد. ایشان با رویکردی قرآنی و روایی، انتقام را در چهارچوب سنت‌های الهی معنا می‌کند و آن را از مفاهیم عرفی و انسانی صرف، متمایز می‌سازد.

### انتقام؛ سنت شکست‌ناپذیر الهی

از دیدگاه علامه طباطبایی، انتقام یکی از سنت‌های متقن، محکم و شکست‌ناپذیر الهی است که در قرآن از آن خبر داده شده است. ایشان با استناد به آیات قرآن معتقد است که سنت ابتلا و آزمایش و سنت انتقام، سنتی پیروزمندانه است که کسی توان ایستادگی در برابر آن را ندارد. این سنت الهی همواره پیروز بوده؛ چراکه از یاری خداوند برخوردار است و لشکریان خداوند همیشه پیروزند. یکی دیگر از سنت‌های الهی آن است که خداوند انجام داده، مؤاخذه کرده و ستمگر آنچه را درباره او انجام داده، مؤاخذه کرده و او را مجازات کند و ستم‌دیده از یاری خداوند برخوردار خواهد بود. ایشان در این باره می‌فرماید: «انتقام» به معنای عقوبت است؛ لیکن نه هر عقوبتی؛ بلکه عقوبت مخصوص؛ دشمن را به همان مقدار که تو را آزار رسانده و نه بیش از آن، آزار برسانی، که شرع اسلام بیش از آن را ممنوع کرده و فرموده است: «ماه حرام، در برابر ماه حرام!» (اگر دشمنان، احترام آن را شکستند و در آن با شما جنگیدند، شما نیز حق دارید مقابله به مثل کنید) تمام حرام‌ها (قابلی) قصاص است و (به طور کلی) هرکس به شما تجاوز کرد، همانند آن بر او تعدی کنید! و از خدا بپرهیزید و زیاده روی نکنید! و بدانید خدا با پرهیزکاران است!» (بقره: ۱۹۴)

### قصاص؛ نوعی انتقام

یکی از مهم‌ترین نکته‌هایی که علامه طباطبایی به آن تصریح دارد، این است که قصاص را نوعی از انتقام می‌داند و آن را مخصوص مسلمانان می‌شمارد؛ نه اهل ذمه و غیر آن‌ها. ایشان به این آیه اشاره می‌کند: «ای افرادی که ایمان آورده‌اید! حکم قصاص درباره کشتگان، بر شما نوشته شده است؛ آزاد در برابر آزاد، برده در برابر برده و زن در برابر زن، پس اگر کسی از سوی برادر (دینی) خود، چیزی به او خیشیده شود (و حکم قصاص او به خون‌بها تبدیل شود) باید از راه پسندیده پیروی کند (و صاحب خون، حال پرداخت‌کننده دینه را در نظر بگیرد) و او [=قاتل] نیز، به نیکی دیه را (به ولی مقتول) بپردازد (و در آن، مسامحه نکند). این، تخفیف و رحمتی است از ناحیه پروردگار شما! و کسی که بعد از آن، تجاوز کند، عذاب دردناکی خواهد داشت» (بقره: ۱۷۸-۱۷۹). علامه تأکید می‌کند که خداوند آیه را با «الَّذِينَ آمَنُوا» آغاز کرده است تا نشان دهد قصاص ویژه مؤمنان است. از نگاه ایشان، اگرچه قصاص با مهربانی و رأفت برای مردم به مصلحت نزدیک‌تر است، حیات و زندگانی تنها با قصاص تضمین می‌شود و مصلحت عموم با قصاص یابرجا می‌ماند؛ نه با عفو و دیه و چیز دیگر. ایشان با صراحت می‌فرماید: «قصاص نوعی از انتقام است و در ادامه تأکید می‌کند که در قصاص، انتقام‌گیری از ستم‌پیشگان نه تنها نادرست نیست، بلکه پسندیده و نیکوست که باید عدل را برپا ساخت و تشریع قانون قصاص و انتقام، جنبه تربیتی و جلوگیری از فساد دارد.

### انتقام فردی و اجتماعی

علامه طباطبایی برای انتقام دو قسم قائل است: انتقام فردی و انتقام اجتماعی. در انتقام فردی که به عنوان یک اصل حیاتی در میان انسان‌ها و حتی برخی حیوانات دیده می‌شود، انگیزه‌ها بیشتر جنبه احساسی دارد و با هدف رضایت خاطر و فرونشاندن

خشم صورت می‌گیرد. انتقام در انسان‌ها در این بخش، غالباً جنبه عقلایی ندارد و بیشتر احساسی است؛ اما در انتقام‌های اجتماعی، قصاص و انواع مؤاخذه مطرح می‌شود و در این موارد، بیشتر انگیزه انتقام عقلایی بوده و هدف از آن، حفظ نظام اجتماعی، جلوگیری از هرج و مرج و برقراری ثبات در جامعه است؛ وگرنه امنیت عمومی جامعه به خطر می‌افتد و آرامش و سلامت جامعه جای خود را به ناآرامی می‌دهد. انتقام‌های اجتماعی که از حقوق جامعه شمرده شده، اگرچه در برخی موارد با حقوق فردی همسو و حتی فراتر از آن است؛ اما در حقوق احقاق می‌شود، در این گونه موارد، انتقام از حق خود صرف نظر نمی‌کند و متخلف را تنبیه و مجازات می‌کند. علامه تصریح می‌کند که در انتقام فردی، عفو و گذشت، نیکو و پسندیده است؛ ولی در حقوق اجتماعی، عفو، نکوهش شده و مجاز نیست. ایشان در این باره بیان می‌کند که «عفو از حق شخصی، مجاز و بلکه پسندیده است و در قرآن و احادیث مورد ستایش قرار گرفته، اما عفو درباره تنبیه حق دیگران، کاری نادرست است و مجاز نیست». در قرآن خطاب به پیامبر اکرم (ص) آمده است: «عفو و گذشت را پیشه کن و به کار پسندیده فرمان ده و از نادانان روی بگردان» (اعراف: ۱۹۹). علامه طباطبایی در این باره می‌گوید: «خداوند به پیامبر فرمان داده است با روش نیکو و زیبا با مردم رابطه داشته باشد تا قلب‌هایشان به آن حضرت متمایل شود و اگر به او بدی کردند، از حق شخصی خویش بگذرد؛ اما عفو و گذشت درباره تنبیه حق دیگران مجاز نیست.»

### انتقام الهی و غیرالهی

از نگاه علامه طباطبایی، تفاوت اساسی میان انتقام الهی و انتقام غیرالهی در این است که خداوند در انتقام گرفتن نه منفعت می‌بیند و نه ضرر؛ و وضعیت و ناتوان نیست و به انتقام نیازی ندارد و نیز موجودی

نمی‌تواند از او انتقام بگیرد؛ لذا انتقام گرفتن او از مجرمان و کفار جنبه هدایت دارد و نتیجه عمل فرد و جامعه است. هرچند در قرآن کریم و سنت، انتقام به خدا نسبت داده شده، منظور از آن، انتقامی است که حقی از حقوق دین الهی و شریعت آسمانی ضایع شده باشد. مطابق توضیح علامه، انتقام‌هایی به خدا نسبت داده شده که حقی از حقوق مجتمع اسلامی ضایع شده باشد؛ هرچند در باره‌ای موارد حق فرد را هم تأمین می‌کند؛ مانند مواردی که شریعت و قانون دین، داد مظلوم را از ظالم می‌ستاند. در این گونه موارد، نباید توهم کرد که مقصود خدا از انتقام، رضایت خاطر است؛ چون ساحت او مقدس و مقامش عزیزتر از آن است که از ناحیه جرم مجرمان و معصیت گناهکاران متضرر و از اطاعت مطیعین منتفع شود.

### خداوند از چه کسانی انتقام می‌گیرد؟

علامه طباطبایی با استناد به آیات قرآن، عوامل متعددی را برای انتقام الهی برمی‌شمارد. یکی از مهم‌ترین این عوامل، ستمکاری انسان‌هاست؛ بدین معنا که انسان‌ها با روی گرداندن از آیات و نشانه‌های الهی و برهکاری و گناهکاری، خود را در معرض عذاب و انتقام پروردگار قرار می‌دهند. ایشان با استناد به آیه «ستمکارت از کسی که به وسیله آیات پروردگارش تذکر داده شود، سپس از آن‌ها روی برگرداند، کیست؟ بی‌تردید ما از مجرمان انتقام می‌گیریم» (سجده: ۲۲)، تأکید می‌کند که خداوند هنگامی از انسان‌های مجرم و گناهکار انتقام می‌گیرد که آیات و نشانه‌های الهی به آن‌ها پیادآوری و حجت بر آن‌ها تمام شده باشد. از دیگر عوامل انتقام الهی، شک و تردید در اعتقاد به خداوند و به بازی گرفتن حقایق است؛ بدین گونه که به سخن خدا و رسولش توجه نشود. در چنین حالتی، خداوند متعال آن‌ها را به ترساک‌ترین انتقام‌ها فرامی‌خواند؛ همچنین کسانی که حق را

انکار کنند و بر کفر خویش اصرار ورزند، مشمول انتقام الهی خواهند شد و برای آن‌ها هدایت‌کننده‌ای پیدا نخواهد شد؛ اما نکته حائز اهمیت آن است که شتاب نکردن در انتقام گرفتن از بدکاران، ستمگران و گمراهان، سنتی الهی است تا راه درست از بیراهه برای آن‌ها روشن شده و راه بازگشت و توبه، ممکن شود.

### نصرت الهی در انتقام

از منظر علامه طباطبایی، انتقام الهی و نصرت و یاری پروردگار به عنوان یک حق برای مؤمنان در مواجهه با مجرمان و ستمگران در دنیا و آخرت قرار داده شده است. هدف از نصرت الهی در انتقام، قانون‌گذاری و تشریع حکم الهی است؛ تا کسی که به او ستم شده، بتواند از خود دفاع کند و از یاری خداوند برخوردار باشد؛ با ستمگر معامله به مثل کند و از او انتقام‌ش را بستاند. ایشان با استناد به آیه «و کسی که خداوند خویش را حرام شمرده، نکشید، جز بحق!» و آن کس که مظلوم کشته شده، برای ولی‌اش سلطه (و حق قصاص) قرار دادیم؛ اما در قتل اسراف نکند؛ چراکه او مورد حمایت است!» (اسراء: ۳۳)، می‌فرماید که هدف از نصرت و حمایت الهی، تحقق حکم الهی است؛ همچنین، یاری شدن رسولان و مؤمنان به دست خدا فقط مخصوص آخرت نیست؛ بلکه شامل دنیا نیز می‌شود و انبیا و رسولان همواره از هر جهت، چه از حیث استدلال و حجت و چه از حیث عده و غده، بر دشمنان پیروز می‌شوند.

در پایان باید متذکر شد که در موضوع انتقام آنچه علامه طباطبایی به تشریح آن کمتر توجه کرده، این است که در زمان غیبت معصوم (ع) انتقام باید به امر و فرمان چه کسی صورت گیرد؟ هرچند ممکن است از بررسی بیانات او تا حدودی پاسخ این پرسش قابل احصا باشد، به نظر می‌رسد بحث مجری و انتقام‌گیرنده در امور اجتماعی در زمان حضور معصوم و در زمانه غیبت، نیاز به تبیین بیشتر دارد تا مشخص شود اگر خداوند به ستم‌پدگان اجازه انتقام‌گرفتن داده است، این انتقام چگونه باید عملیاتی شود.



# آخِرِ دَعَا

بسم الله الرحمن الرحيم

عینی



## پیامبرهای دل سوخته

ایستاده بودم وسط حیاط بزرگ مصلی. لحظه‌های آخر بعد از ظهر سومین روز وداع بود. آفتاب تیز و پرسوز می‌تابید. مه‌پاش‌ها هر چند لحظه یکبار سر و صورتشان را خیس می‌کردند. تا چند دقیقه بعد که نوبت بعدی آب‌پاشی‌شان شود، گرمای بعد از ظهر تیرماه چادرها و پیراهن‌ها را کاملاً خشک می‌کرد. کسی ولی حواسش به آب و آفتاب نبود. چشم‌ها همه به یک طرف خیره بودند و غمی غلیظ فضا را انباشته بود. مداح داشت از هجران می‌خواند، پرچم‌های سرخ انتقام‌انگار بال‌ملاکه بودند که سرها و شانه‌های آدم‌ها را توازش می‌کردند و تسلی‌مان می‌دادند. توی صفی جلوتر از من، زنی روی ویلچر نشسته بود. پسر رشیدش تکیه‌اش را داده بود به دسته‌های ویلچر و مثل بقیه عزادارها چشم‌هایش را در جهت آن جعبه‌های مقدس پوشیده با پرچم سه‌رنگ بود. کسی حواسش به زن نبود که داشت گردن می‌کشید تا شاید از لابه‌لای آدم‌های ایستاده بتواند چیزی ببیند. ولی هر چقدر هم تلاش می‌کرد، نشسته بودنش میان این همه آدم ایستاده مانع بزرگی برایش بود. مردی از صف کناری آمد نزدیک‌تر. او هم تقلا می‌بیزن را دیده بود. مرد دیگری را صدا زد و چیزی به هم گفتند. من فقط یاعلی‌آخرش را شنیدم. مرده‌ها دو طرف ویلچر را گرفتند و پسر، پشتش را، یاعلی‌گویان ویلچر را بلند کردند و قد زن از همه آدم‌ها بالا زد. پسرش گردن خم کرد کنار گوش مادر: «دیدیش قربونت برم؟ آقا اونجاست. اون بالا.» چند لحظه بعد، ویلچر را زمین گذاشتند و مرده‌ها مثل فرشته‌های غیبی ناپدید شدند. من از صف پشتی دیدم که پسرزن چادرش را کشید توی صورتش و وقتی آنجا بودم، شانه‌هایش داشت از شدت گریه می‌لرزید. با خودم فکر کردم حتماً چند تا از همین فرشته‌ها آمده‌اند و کمک کرده‌اند که پسر ویلچر مادرش را از پله‌های مصلی پایین بیاورد. چند نفر از بین همین فرشته‌هایی که بین مردم می‌چرخند و آب خشک دستشان می‌دهند. برای همدیگر راه باز می‌کنند و مراقب کوچک‌ترها هستند. خانه‌هایشان را موبک زائران آقا کرده‌اند، ماشین‌هایشان را وسیله خدمت به دیگران و پولشان را صرف کمک برای تهیه آب و غذا و مقدمات این مراسم بزرگ.



نجمه گنزاری

## روز وداع یاران

هیچ وقت این محله تهران را که یکی از اقوام ساکن آن بود، دوست نداشتم. حس دل‌گیر و خفه‌کننده‌ای داشت؛ اما دیروز که این محله طبع برنامه‌های که برای مسیر تشییع اعلام کرده بودند، مسافت تاریکی به سمت مسیر تشییع و خیابان دماوند داشت، حس دین و قدرشناسی به آن پیدا کرده بودم و به خودم قول داده بودم که دلم را با این محله صاف کنم. از خیابان دماوند که ظاهر ابتدای مسیر تشییع بود، با تپه مردمی که با پرچم و عکس در مسیر حرکت بودند، همراه شدیم و تا میدان امام حسین (ع) که تصمیم داشتم آنجا منتظر کاروان بمانیم، خودمان را رساندیم. حجم جمعیت هر لحظه بیشتر می‌شد و هوا گرم‌تر. از روزگزار میدان امام حسین (ع) هم گذشتم و در یکی از فرعی‌های خیابان انقلاب منتظر کاروان ایستادم. اینترنت آن قدر ضعیف بود که هیچ پیام‌رسانی باز نمی‌شد تا بدانیم کاروان تشییع حلاج‌جاست. کم‌کم زمزمه‌ها بلند شد که مسیر تشییع عوض شده و ظاهر کاروان از میانه راه وارد مسیر می‌شود. جمعیت موج گرفت، همه بلند شدند و به خیل جمعیت در حال حرکت پیوستیم. حجم سنگین آن جمعیت و گرمای هوا که هر لحظه شدیدتر می‌شد، در هر موقعیتی دیگری مرا یک قدم هم همراه نمی‌کرد؛ اما آن موقع حاضر بودم توی همان گرما و همان ازدحام خفه‌کننده تا آخر دنیا پیاده بروم اگر مطمئن باشم آخر چشمم برای اولین و آخرین بار، به دیدن عزیزترین آدم زندگی‌ام روشن می‌شود؛ ولو خفته در تابوت.

همراه جمعیت مسیر را ادامه دادیم. حجم سنگین سرخی که روی پل چوبی شبیه روز رستاخیز در حرکت بود، ما را واداشت از زیر پل رد شویم. انبوه جمعیتی که از زیر پل در گذر بودند، کم از جمعیت روی پل نبود؛ اما معمولاً به چشم قاب دوربین‌ها نمی‌آیند. به میدان فردوسی که رسیدیم، فشار جمعیت حرکت را کند کرده بود و تا اول پاهای همسرم که تا صبح رانندگی کرده و از صبح هم پیاده آمده بود، ادیتش می‌کرد. وقتی خواهر و برادرم که از چهارراه ولیعصر وارد مسیر شده بودند، تماس گرفتند آن‌ها هم به شهید نرسیده‌اند و کاروان خیلی جلوتر وارد مسیر شده، امیدمان را از دست دادیم و مطمئن شدیم هر چقدر هم خودمان را از بین فشار جمعیت به جلو بکشیم و برویم، دیگر نتوانیم رسیدیم. آن میدان فردوسی برگشتیم و دنبال ایستگاه متروی بودیم که خودمان را به همان محله دوست‌نداشتنی برسانیم. حالا دیگر نه تنها آن محله، که هیچ کدام از خیابان‌ها و محلات تهران را دوست نداشتم.

انگار کسی بی‌هوانتوی یکی از این خیابان‌ها از پشت به ما خنجر زده بود. از جلوی سینی‌های شربت و کیک و بطری آب معدنی وقاح‌های هندوانه که جلویمان گرفته می‌شد، با بی‌اعتنایی رد می‌شدم. خشمی توی دلم زبانه گرفته بود. این خیابان‌ها و تصمیم‌گیران برنامه‌اش به ما و خیلی‌ها مثل ما که از روز و شب قبلیش توی جاده‌ها پیاده‌ایم تا خودمان را به آخرین دیدار برسانیم، فکر نکرده بودند و این آخرین فرصت را از ما گرفته بودند. خودشان از دو روز فرصت عزاداری و وداع حسابی بهره گرفته بودند و حواسشان به آدم‌هایی که از دور و نزدیک خودشان را به تهران رسانده بودند، نبود و حالا مدلشکسته و غمگین و پرخشم توی خیابان‌هایی که بلد نبودیم، پسران پسران دنبال ایستگاه مترو می‌گشتیم. بالاخره در شلوغی و ازدحام عجیب جمعیت خودمان را توی مترو چپاندیم. خانم‌هایی که روی صندلی نشسته بودند، با زور و اصرار من را بین خودشان جدا دادند. خانمی که کنارم نشسته بود، سر صحبت را باز کرد و وقتی فهمید از اصفهان آمده‌ایم، به خانه‌اش دعوت‌مان کرد. جا و مکانمان را که گفتم، حس کردم دلش بیشتر از من شکست. گفت سه روز است تلاش کرده‌ام میزبان حداقل یکی از میهمانان آقا باشم و نشده. به هر مسافری برخوردادم، یا منزل و مکان داشته، یا فرصت ماندن نداشته و من توفیق پذیرایی از میهمانان آقا را از دست داده‌ام. حسرت فرصت دیداری که از دست من رفته بود و حسرت میزبانی از میهمانان وداعی که بر دل او مانده بود، اشک‌های هر دویمان را سرازیر کرد. در یکی از کابین‌های پرازدحام یکی از متروهای تهران، دوزن کنار هم اشک می‌ریختند.

زنی که در تهران سه روز فرصت خداحافظی و وداع از عزیزش را از دست نداده بود، اما حسرت پذیرایی از میهمانان این وداع هنوز بر دلش بود و زنی که دوتا بچه را توی خانه گذاشته بود و چهارصد و چند کیلومتر راه پیموده بود، اما به اندازه ناتیبه‌ای فرصت دیدار پیدا نکرده بود. حالا تهران و خیابان‌ها و آدم‌هایش را تا همیشه دوست دارم. شهر و خیابان‌ها و آدم‌هایی که یک روز حول یک عشق مشترک، یک غم مشترک و یک هدف مشترک کنار هم و شانه به شانه هم همراه شدند و تصویری خلق کردند که تا باید در تاریخ ماندگار خواهد شد.



سیده لیلا احمدی

## در رثای رهبران جان بخش

مرد نشسته بود توی اتاقک هدایا و نذورات حرم حضرت معصومه (س) و چشم دوخته بود به مانیتور روبه‌رویش. هر چند دقیقه یکبار هم اشک چشم‌های قرمز شده‌اش را با دست باک می‌کرد و آه می‌کشید. حرم پراز صدای ناله، گریه و همه‌همه رفت و آمد بود. ولی مرد بدون توجه به هیچ صدایی زل زده بود به پنج مستطیل شیشه‌ای که در مصلی تهران کنار هم زیر نور آفتاب قرار گرفته بودند. کمی آن طرف‌تر روی سنگ‌های صاف و صیقلی حرم، زنی نشسته بود و دودستش را گذاشته بود روی سرش و داشت گریه می‌کرد. تنها، مصیبت زده و بی‌نهایت محزون، درحالی‌که پوستری از رهبر شهید توی دامتش می‌لرزید. کنارش دختر جوانی ایستاده بود و زل زده بود به تصویر بزرگی از رهبر شهید که به دیوار آویزان بود و بی‌صدا اشک می‌ریخت.

پیرزنی روستایی هم با چادر گل‌دارش روی ویلچر نشسته بود و داشت هم‌زمان با روضه حضرت زهرا (س) که توی صحن پخش بود، به قفسه سینه استخوانی‌اش مشت می‌کوبید. من زمان رحلت امام خمینی (ره) دو ساله بودم و طبیعی است که از آن تشییع، مطلقاً هیچ خاطره‌ای در ذهن ندارم. وقتی به دوران نوجوانی رسیده بودم، همه چیز آن مراسم برایم سؤال بود. سؤال‌اتم را می‌پرسیدم و پدر و مادرم در جواب به من و وصف تشییع میلیونی امام خمینی (ره) فقط یک جمله می‌گفتند: «از زمین آدم می‌جوئید به خاطر امام». با شنیدن این جمله و با دیدن تصاویر باقی‌مانده از آن واقعه عظیم، با خودم می‌گفتم چرا اینقدر برای مردم مهم بوده که بروند تشییع؟ در روزهای جوانی‌ام وقتی رمان «ارمیا»ی رضا امیرخانی را خواندم، باز ته مغزم این بود که امیرخانی دیگر شورش را درآورده. چنین ارادت‌مند و عاشق‌مگر می‌شود؟ گمان می‌کردم مردم فقط در آن برهه زمانی خاص آن حرکت عظیم و میلیونی را انجام دادند تا ارادشان را به بنیان‌گذار انقلاب اسلامی نشان بدهند. چون راه دیگری برای بروز این ارادت نمی‌شناختند و بلد نبودند. تصورم این بود که مثلاً اگر مردم اهل مطالعه بودند، کتاب‌هایی برای رهبرشان می‌نوشتند تا ابراز ارادت کرده باشند. یا اگر هنرمند بودند، با هنرشان عرض ارادت می‌کردند. اما در این روزهای داغ تیرماه وقتی روی سنگ‌های سرد حرم حضرت معصومه (س) ایستاده بودم به تماشا می‌آدم‌ها، فهمیدم حزن مشترک آدم‌ها را از جای می‌کند و به یک مسیر هدایت می‌کند. قدرت غم زیاد است؛ طوری که می‌تواند آدم سوگوار را از جابلند کند تا غم بزرگش را به کاری بزرگ تبدیل کند. کار بزرگ مردم در کنار هم می‌تواند همین باشد، همین ابراز ارادت به رهبران تاریخ‌سازشان. همین برخاستن و راهی شدن برای درآغوش گرفتن پیکر بی‌گانی که به ملتی جان بخشیده.



راضیه طاهری





